

עמ"ת 23567/02/24 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 23567-02-24 פלוני (עציר) נ' מדינת ישראל

לפני	כבוד השופטת רבקה איזנברג
העורר	פלוני (עציר)
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

נוכחים:

ב"כ העורר: עו"ד עווד עבד אלחלים

ב"כ המשיבה: עו"ד אינס סמוכה

העורר: באמצעות היוועדות חזותית

החלטה

1. לפני ערר על החלטתו של בית המשפט שלום בחיפה (כב' השופטת טל תדמור זמיר), בתיק מ"ת 12310-01-24, על פיה הורתה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

עפ"י המתואר בכתב האישום שהוגש כנגד העורר: בעקבות ויכוח שהתעורר ביום 30.12.23 בין המתלוננת ובין בעלה, על רקע רצונה של המתלוננת להתגרש ממנו, עזבה המתלוננת את הבית עם ילדיה והתארכה אצל חברה בבית שערים. למחרת במהלך נסיעה עם אביה, שהגיע ולקח אותה ואת ילדיה הקטינים לביתו בחיפה, כדי לנסות ולפשר בינה ובין בעלה, התקשר העורר שהינו אחיה של המתלוננת, אל המתלוננת ואיים עליה, תוך שהוא מרים את קולו כמצוטט בכתב האישום ובין היתר: **"...אם הכבוד שלי אני אאבד בגללך ויגידו לי אחותך חטפה ויצאה אלוהים יירד... תקשיבי ותקליטי את השיחה אצלך ותשלחי אותה לא רק למשטרה, אלא לקצין מודיעין, אני לא רוצה אף אחד אני רוצה אותך אישית" ובהמשך: "...אם עוזבת את הבית ויוצאת אם את לא חוזרת הבית עם אבא שלי אצית את הבית של אבו גאסם ואזיין את חמודה, אאנוס אותו אזיין אותו וארצח את עצמי אם לא תחזרי הביתה... ואזיין את עצמי, אני אח של זונה".** העורר המשיך לאיים על המתלוננת, אף לאחר שאביה ביקש ממנו לחדול מכך. עוד עולה מכתב האישום כי ביום 31.12.23 סמוך לשעה 18:30, בבית הוריה של המתלוננת, הגיע העורר למקום ואיים על המתלוננת, בנוכחות בעלה, באומרו **שיהרוג אותה**, אין לו מה לאבד וכי **"אם לא היום אז עוד יומיים בסוף אני אמצא אותך"**.

2. במקביל לכתב אישום שייחס לעורר עבירת איומים, הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים

עמוד 1

המשפטיים נגדו. לעניין ראיות לכאורה הפנתה המשיבה בבקשתה להודעות המתלוננת, הקלטה של האיומים בשיחת הטלפון באמצעות מכשיר טלפון נייד, עדויות בני המשפחה המעידות לטענת המשיבה על רצונם לשלוט בחיי המתלוננת אשר לטעמם פגעה בכבוד המשפחה, הודעת חברתה של המתלוננת, שיחות משל"ט בהן נשמעת המתלוננת, דברים שאמר העורר בחקירתו.

לעניין עילות המעצר נטען לעילות של מסוכנות, תוך הפניה לכך שמדובר בעילת מעצר סטטוטורית והמשיבה אף הפנתה לעברו הפלילי של העורר. כן נטען כי קיימת עילת מעצר של חשש לשיבוש הליכי משפט.

3. בדיון שהתקיים בפני בית המשפט קמא ביום 9.1.24, הסכים ב"כ העורר לקיומן של ראיות לכאורה, אך טען לכרסום משמעותי בראיות. עוד טען, כי ביכולתו להציג מפקחים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי שיוכלו לפקח על העורר ובכך לאיין את מסוכנותו אשר, לטעמו, אינה גבוהה בנסיבות. בהחלטה מאותו מועד קבע בית המשפט קמא, כי אינו מוצא כרסום בתשתית הראייתית להוכחת העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום. עוד הפנה בית המשפט קמא לכך, שעילת המעצר בתיק הינה סטטוטורית ועניינה מסוכנותו של העורר כלפי המתלוננת והחשש מהשפעה על עדים. אותו חשש שקיבל ביטוי כבר באותו שלב, נוכח בקשתה של המתלוננת לבטל את תלונתה, כדי לשחרר את אחיה ו"להשיג שקט", אם כי לא חזרה בה מהדברים שמסרה. בית המשפט קמא הביא בחשבון גם את העבר הפלילי של העורר, שכולל עבירות של אלימות במשפחה ולאור המסוכנות הממשית הנשקפת מהעורר, סבר כי יש צורך בתסקיר גורם מקצועי-שירות המבחן, לצורך הערכת מסוכנות העורר ובחינת המפקחים המוצעים על ידו.

ערר שהגיש העורר על ההחלטה להפנות לתסקיר שירות המבחן, נדחה ללא דיון.

4. בדיון שהתקיים ביום 11.2.24 לאחר קבלת תסקיר מעצר ושמיעת טענות הצדדים, הפנה בית המשפט קמא להתרשמות שירות המבחן, על כי המתלוננת נתונה תחת איום ממשי וזקוקה להגנה מקסימלית ולכך שהמפקחים המוצעים, מצמצמים מחומרת התנהלותו האלימה של העורר, נמנעים מלהתייחס לחלקים הבעייתיים באישיותו, נוטים לגונן עליו ומשליכים את האחריות למעצרו על המתלוננת. בית המשפט קמא סקר את עמדת שירות המבחן ומסקנתו של שירות המבחן, כי נוכח הערכת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה מצד העורר כלפי המתלוננת בעתיד, ולנוכח ההתרשמות כי העורר סיגל לעצמו לאורך השנים דפוסיים שוליים ועברייניים, החלופה המוצעת אינה מסוגלת לאיין, אף לא להפחית את המסוכנות הנשקפת מהעורר ולפיכך, לא בא בהמלצה על שחרורו. לאור התסקיר המפורט והמקיף, שלא ביסס את המלצותיו אך על התרשמותו מהמפקחים, אלא גם על התרשמותו ממאפייני האישיות של העורר עצמו ומהדברים שמסרה המתלוננת, לא מצא בית המשפט קמא לקבל תסקיר מעצר משלים בעניינו של העורר או לסטות מהמלצתו השלילית של שירות המבחן והורה, כאמור, על מעצר העורר עד תום ההליכים כנגדו.

5. לטענת ב"כ העורר, טעה בית המשפט קמא בקבעו, כי אין כרסום בראיות בעוד שביחס לאירוע האיומים בבית אביה של המתלוננת, אין ולו ראייה אחת התומכת בגרסת המתלוננת שהעורר איים להרוג אותה. כן נטען, כי רף האיומים הינו נמוך והופנה כנגד צד ג' ולא כנגד המתלוננת.

לעניין עילת המעצר נטען, כי את מסוכנות העורר ניתן להפיג בחלופת מעצר וכי עברו הפלילי של העורר נבע מהתמכרות לסמים ממנה נגמל. ב"כ העורר טען, כי אין המדובר בעבירות אלימות ברף הגבוה, הפנה לכך שהמתלוננת ביקשה לבטל את תלונתה וטען, כי בכל מקרה שעה שהמתלוננת שוהה במעון בדרום הארץ והחלופה שהוצעה הינה

בצפון, תאזין מסוכנות העורר בחלופה שהוצעה. ב"כ העורר הדגיש שבית המשפט אינו כבול להמלצת שירות המבחן והתסקיר אינו חזות הכל והפנה לפסיקה ביחס למקרים בהם, למרות המלצת שירות המבחן, הפעיל בית המשפט שיקול דעת והורה על שחרור לחלופה. לטענת ב"כ העורר, שירות המבחן התייחס להשקפת המפקחים על אישיות העורר במקום לבדוק אם הם מתאימים למטלת הפיקוח. לפיכך נטען, כי היה על בית המשפט להתרשם בעצמו מהמפקחים או לחילופין לבחון מפקחים אחרים שאינם מבני המשפחה הקרובים.

6. המשיבה טענה, כי דין הערר להידחות, הפנתה לראיות הקיימות בתיק ופירטה לעניין מסוכנותו הגבוהה של העורר. המשיבה טענה, כי קיים חשש ממשי שהעורר יממש את אימויו וזאת לאור התנהגותו כלפי המתלוננת נוכח השקפתו ביחס למקומה ועל מה שלתפיסתו, "כבוד המשפחה". המשיבה הפנתה לתסקיר, לעברו הפלילי של העורר הכולל עבירות אלמ"ב כלפי בת זוגו, אימו ואחותו וכן להתרשמות שירות המבחן מהמפקחים, אשר צמצמו בחומרת התנהגות העורר והשליכו אותה על המתלוננת.

דין

7. אין ספק ואף העורר אינו חולק על כך, שבהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה, קיימות ראיות לכאורה המבססות סיכוי להוכחת כתב האישום. בהתאם להלכה הפסוקה, בשלב זה, אין צורך בראיות סופיות ומחלטות, אלא די בראיות לכאורה המקימות פוטנציאל ראייתי להוכחת האשמה. לאחר עיון בתיק החקירה שוכנעתי, כי צדק בית המשפט קמא בקביעתו כי בשלב זה לא קיים כרסום בתשתית הראייתית להוכחת העבירות המיוחסות למשיב בכתב האישום. כפי שאף ציין בית המשפט קמא, את הודעת המתלוננת תומך תמליל של השיחה בינה ובין העורר ותומכת גם הודעת חברתה אליה היא נמלטה. אציין כי הודעת החברה תומכת, לרבות ביחס לשיחה שקיבלה מהמתלוננת לאחר האיומים בבית האב, הדברים שאמרה לה המתלוננת אז ותיאור מצבה הנפשי של המתלוננת כפי שהחברה שמעה באותה שיחה. בנסיבות הנלמדות מהחומר שבתיק, אכן הודעות בני המשפחה מעלות תמיהה, ויתכן שניתן להסבירן בהשקפתם ביחס למתלוננת והתנהלותה. יחד עם זאת, שעה שמדובר בגרסה עקבית וקוהרנטית של המתלוננת (ודוק הגם שהמתלוננת ביקשה לחזור מתלוננתה היא חוזרת ומציינת שכל מה שאמרה אמת), ולאור התמיכה בגרסתה כאמור, לא מצאתי כי די בהודעות בני המשפחה, כדי לכרסם בתשתית הראייתית לה נזקק בית המשפט בשלב זה.

8. למעלה מן הצורך אציין, כי גם אילו הייתי מקבלת את עמדת העורר כאילו נחלשה עוצמת הראיות הלכאוריות, לא היה בכך להביא לקבלת הערר, שכן כבר נפסק (ראה בש"פ 1597/20 **מדינת ישראל נ' אבו סעב**), כי גם במקרים בהם קיימת חולשה מסוימת בעוצמת הראיות, ניתן להורות על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, זאת נוכח מידת מסוכנותו כפי שהיא משתקפת מעברו ומן המעשים המיוחסים לו (לדוגמא: בש"פ 5109/15 **ביטון נ' מדינת ישראל**, (פסקה 11 (30.7.2015)); בש"פ 6722/15 **ניג'ם נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (26.10.2015)). כפי שיפורט להלן, במקרה דנן ניתן ללמוד על מסוכנותו הרבה של העורר מעברו, מחומרת המעשים המיוחסים לו ומהאמור בתסקיר המפורט שהגיש שירות המבחן בעניינו.

9. עיון בפסיקה מעלה, כי רק בנסיבות חריגות ישוחרר נאשם בעבירות של אלימות במשפחה בחלופת מעצר ובד"כ, הכלל בעבירות אלמ"ב הוא מעצר עד תום ההליכים (בש"פ 1751/17 **מדינת ישראל נ' פלוני**). הסיבה לכך היא,

שבעבירות מסוג זה קשה לתת אמון בנאשם שיציית לתנאי השחרור ולכן למרות קיום מפקחים, לא ניתן לסמוך על החלופה (בש"פ 10247/05 פלוני נ' מדינת ישראל, בש"פ 3286/07 מדינת ישראל נ' ג. ע).

10. במקרה דנן - לאור החשש הממשי העולה מהמעשים בהם חשוד העורר, לאור עברו של העורר ולאור התסקיר הכה שלילי שניתן בעניינו, צדק בית המשפט קמא בכך שלא הסתפק בחלופת מעצר והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים:

כאמור, קיימות ראיות לכאורה שהנאשם איים על המתלוננת ברצח וזאת לאור רצונה להתגרש מבעלה ועל רקע תפיסתו את כבוד המשפחה. גם האיום בשיחת הטלפון, אשר לטענת העורר מתייחס לצד ג' -פגיעה בבעלה ובמשפחתו, אינו איום ברף הנמוך כנטען, אלא מעיד דווקא את על מסוכנותו הגבוהה של העורר הן כלפי המתלוננת והן כלפי אחרים. עיון בתסקיר מעלה, כי שירות המבחן התרשם שהעורר מתקשה לערוך התבוננות מעמיקה בחלקים בעייתיים בהתנהלותו (גם אם אמר שהוא התחרט על הטעות שעשה). אציין כי התנהלות העורר משתלבת, לכאורה, גם בתפיסתם של יתר בני המשפחה את מקומה של המתלוננת. בעניין זה אפנה לגרסת המתלוננת, אשר לטענתה שמעה את אביה את הנאשם ושני אחיה מתכננים לרצוח אותה. המתלוננת שוהה במקלט לנשים מוכות ושירות המבחן התרשם כי היא נתונה תחת איום ממשי וזקוקה להגנה מקסימלית.

מדובר בעורר בעל עבר פלילי, כולל עבירות של אלימות במשפחה-כלפי בת זוג ובנוסף עבירות רכוש וסמים, עבירות בגין נידון למאסר שרוצה בעבודות שירות. למרות עבר זה נראה כי העורר לא הפנים את הלקח, שכן תלוי ועומד נגדו בנוסף תיק בגין תקיפה סתם-בת זוג. העורר אף היה מכור לסמים קשים עד לפני תקופה לא ארוכה. גם אם לטענתו נגמל מסמים לפני שנתיים, אין בכך כדי להפחית ממסוכנותו הנלמדת מעברו זה.

אם לא די באמור, מהתסקיר אף עולה כי שירות המבחן התרשם שהעורר אימץ במהלך השנים דפוסים שוליים ועברייניים, מתקשה להציב לעצמו גבולות ולהפעיל שיקול דעת מעמיק למעשיו והשלכותיהם, מתקשה לווסת את רגשותיו ומגיב בצורה אלימה. שירות המבחן הגיע למסקנה, כי ביחסיו של העורר עם המתלוננת, בולטים דפוסים מורכבים של התנהגות פטרונית ובעלת מאפיינים פטריארכליים ובשקלול כל הגורמים הגיע, שירות המבחן, למסקנה שקיים **סיכון גבוה מאוד** להישנות התנהגות דומה מצד העורר כלפי המתלוננת בעתיד.

שירות המבחן בחן את המפקחים שהוצעו ע"י העורר וציון, כי חלק מהם מסרו שהעורר מעולם לא התנהג באלימות כלפי המתלוננת וכי היא אינה מאוימת. למעשה חלק מהם אף הציג את העורר כקרוב של הנסיבות. בהתאם וכפי שתיאר בית המשפט קמא, שירות המבחן התרשם כי המפקחים המוצעים מצמצמים מחומרת התנהלותו האלימה של העורר, נמנעים מלהתייחס לחלקים הבעייתיים באישיותו, נוטים לגונן עליו ומשליכים את האחריות למעצרו על המתלוננת. אינני מקבלת את הטענה כאילו אין לקבל את דעת שירות המבחן, מאחר שלטענת ב"כ העורר, התייחסה להשקפת המפקחים על אישיות העורר במקום לבדוק אם המפקחים מתאימים למטלת הפיקוח. עמדת המפקחים ותפיסתם את העורר ואת מסוכנותו משליכה בהכרח על רמת הפיקוח שיעניקו כמפקחים. בוודאי שמפקחים, אשר סוברים כי אין בהתנהלות העורר כדי לסכן את המתלוננת וחושבים כי המתלוננת היא האחראית למצב שנוצר, אינם מתאימים למלאכת הפיקוח על העורר.

המלצת שירות המבחן, ניתנה לאחר בחינה מדוקדקת ומפורטת, ולא מצאתי כל טעם אשר בגינו היה על

בית המשפט קמא לדחות את דעת שירות המבחן, על פיה נוכח הערכת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה מצד העורר כלפי המתלוננת בעתיד ונוכח ההתרשמות, כי העורר סיגל לעצמו לאורך השנים דפוסיים שוליים ועברייניים, החלופה המוצעת לא תוכל לאיין, אף לא להפחית את המסוכנות הנשקפת מהעורר ולא ניתן להמליץ על שחרורו.

11. בית המשפט כבר הרחיבו על מקומו וחשיבותו של התסקיר במקרים של אלימות במשפחה ועל היותו כלי עזר חשוב וחינוי לצורך קבלת החלטה וראה לדוגמא בש"פ 8171/06 **עבדלימוב גוארגי נ' מדינת ישראל**:

"בנוסף, מתקשה אני להבין את טענת העורר כי אינו מסוכן לציבור. המעשים המיוחסים לו מקימים חזקת מסוכנות סטוטורית, ואין בקביעה כי העורר מסוכן לאדם ספציפי בלבד כדי לסתור חזקה זו. ... בית משפט זה כבר עמד על המסוכנות המיוחדת העולה מעבירות של אלימות במשפחה (ובין בני זוג): "נאמר לא אחת בנוגע לעבירות אלימות במשפחה כי הן מאופיינות בהתפרצויות זעם בלתי נשלטות ולפיכך חלופת מעצר בדרך-כלל לא תצליח לאיין את המסוכנות הנשקפת מהחשודים בעבירות אלו (ראו למשל בש"פ 5273/99 פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 99(3) 205).... אמנם, אין להסיק מכך כי לעולם לא תימצא חלופת מעצר הולמת לנאשם בעבירות של אלימות במשפחה, או כלפי בן או בת זוג. עם זאת, בשל המימד הפסיכולוגי החזק וההתנהגות הלא רציונאלית, הטבועים בעבירות מסוג זה, שמור תפקיד מיוחד לתסקיר המעצר בקביעה אם ניתן לאיין את מסוכנותו של הנאשם בחלופת מעצר אם לאו" (הדגשה שלי ר.א.).

12. לגבי ההלכה כי סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה אך במקרים חריגים, מטעמים שיירשמו, ראה לדוגמא בש"פ 3286/07 **מדינת ישראל נ' עמר**:

"כלל נדרשים לבית המשפט נימוקים כבדי משקל על מנת לסטות מהמלצה שלילית של שירות המבחן (ראו בש"פ 9354/02 מדינת ישראל נ' גידיאן, תק על 2002(3) 2951 (2002)), ונראה כי נימוקים כאלה אינם בנמצא במקרה דנן. חלופת מעצר כרוכה תמיד בנטילת סיכון להישנות ההתנהגות העבריינית המיוחסת לנאשם ובנסיבות המקרה שלפנינו מדובר בסיכון ממשי שאין מקום לקחתו. בתסקיר המעצר עמד שירות המבחן על מסוכנותו של המשיב, על ההתפרצויות חסרות הרסן המאפיינות את המעשים המיוחסים לו ועל הסכנה הממשית לשלומה הפיזי והנפשי של המתלוננת הנובעת מהם. על משנה זהירות שמחויב בו בית המשפט בעבירות של תקיפת בת זוג ואיומים עמד בית המשפט בבש"פ 10247/05 פלוני נ' מדינת ישראל, תק על 2005(4) 1289, פסקה 5 (2005) באומרו: "במקרים כגון דא, המבוצעים תוך התפרצויות זעם בלתי נשלטות, הכלל הוא כי לא תינתן חלופת מעצר, בשל החשש כי חלופה זו, התלויה בדרך-כלל ברצונו הטוב של הנאשם, לא תהיה אפקטיבית".

אמנם במקרה דנן מדובר באח של המתלוננת ולא בבעלה, אולם לאור הפסיקה הקובעת שרק בנסיבות חריגות ישוחרר נאשם בעבירות אלמ"ב לחלופת מעצר, לאור האיומים החמורים שהשמיע העורר ובכללם רצח של המתלוננת, אשר נאלצת להתחבא במקלט לנשים מוכות ולאור הסיכון הגבוה הנשקף מהעורר כעולה מהתסקיר (לאחר ניתוח מרכיבי אישיותו, התנהגותו ותפיסתו את מקומו ביחס למתלוננת ואת מושג כבוד המשפחה) ולאור עברו הפלילי, לא מצאתי כי טעה בית המשפט קמא, שהורה על מעצר העורר עד תום ההליכים ואין מקום להתערב בהחלטתו.

13. בטרם סיום אוסיף, שלא מצאתי כי יש מקום להתערב בהחלטת בית המשפט קמא גם לאחר שבחנתי את טענת העורר, כי המתלוננת נמצאת במקלט לנשים מוכות בדרום הארץ והחלופה המוצעת הינה מרוחקת - בצפון הארץ. בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, גם מעצר בית במקום מרוחק ממתלוננת בעבירות אלמ"ב, לא עונה בהכרח על הצורך להבטיח את מטרת מעצר הבית כראוי. ראו לעניין זה בש"פ 1877/07 ס' א' נ' **מדינת ישראל**, וכן בש"פ 5773/03 **מדינת ישראל נ' פלוני** שם נאמר:

"בהתקיים סיכון מפני הישנות עבירות אלימות במשפחה, גם הצבת תנאים של מעצר בית בריחוק מקום מהמתלוננת, אינו עונה בהכרח על הצורך להבטיח את מטרת מעצר הבית כראוי. בסערת רגשות, עלול המשיב לעזוב את מקום מעצר הבית, ולהגיע למתלוננת גם אם היא נמצאת במקום מרוחק ממנו, ולמרחק הגיאוגרפי ואף לערבבויות כספיות כבדות ככל שתהיינה אין משמעות בהקשר זה. ניסיון החיים מלמד אותנו, כי במקרים של אלימות במשפחה, לפעמים, אין דרך אחרת מאשר להורות על מעצרו של בעל אלים, ובעניין, כזה, בדרך כלל חלופת מעצר אינה מהווה פתרון."

לאור כל האמור, משהחלטתו של בית-המשפט קמא מנומקת ומבוססת, אין מקום להתערב בה ואני מורה על דחיית הערר.

תיק החקירה מוחזר לידי ב"כ המשיבה.

החלטה זו מהווה אסמכתא למעצר.

ניתנה היום, ו' אדר א' תשפ"ד, 15 פברואר 2024, במעמד הצדדים.